

Hipoksik iskemik ensefalopatili bebeğe yaklaşım

Prof Dr Didem Aliefendioęlu
KÜTF Neonatoloji

Öğrenim hedefleri

- 1. Neonatal ensefalopati ve hipoksik iskemik ensefalopati tanımlarının öğrenilmesi**
- 2. Konunun öneminin bilinmesi**
- 3. Patogenezin anlaşılması**
- 4. Doğum salonu yaklaşımının bilinmesi**
- 5. Klinik durum ve prognozun değerlendirilebilmesi**
- 6. Tedavi yaklaşımının bilinmesi**

Neonatal ensefalopati

- **Yenidoğanlarda SSS bulguları ile karakterize ve klinik olarak tanımlanan bir sendromdur**
  - **Bilinç düzeyinde değişiklik**
  - **Konvülsiyon**
  - **Tonus ve refleks anormallikleri**
  - **Solunum depresyonu**

Asfiksi

- Peripartum - intrapartum olaylar
- Apgar skoru 5. ve 10. dk <5
- AKG pH<7.00 veya BE $\leq$ -12 mmol/L
- MRI veya MRS'da HIE ile uyumlu beyin hasarı
- Gelişimsel sonuç olarak spastik kuadripleji veya diskinetik serebral palsi

Asfiksiye maruz kalan yenidoğan bebekte klinik ve nöropatolojik bulguları tanımlayan tablo

HİPOKSİK İSKEMİK ENSEFALOPATİ

Multiorgan zedelenmesi

- **Kardiyomiyopati**
  - Hipotansiyon, kalp yetmezliği
- **Hepatik nekroz veya iskemik zararlanma**
  - KC enzimlerinde ↑
- **Akut tübüler nekroz**
  - Hematüri, BUN and ↑ kreatinin
- **PPH**
- **Akciğer**
  - Kanama, ödem
- **Hematopoetik sistem**
  - Trombositopeni
- **GIS**
  - NEK

Nöropatolojik bulgular

	Kronik-Parsiyel	Akut-Tam
Oluşması için geçen süre	1-3 saat	<10 dakika
Otoregülasyon	olmuş	yetersiz
Sessiz dönem (6-48 saat)	var	yok
Beyin ödemi	var	yok
Konvülsiyon	var	var/yok
Beyin sapı bulguları	yok	var

Önemi

SSS'de kalıcı zedelenme ve ölüm

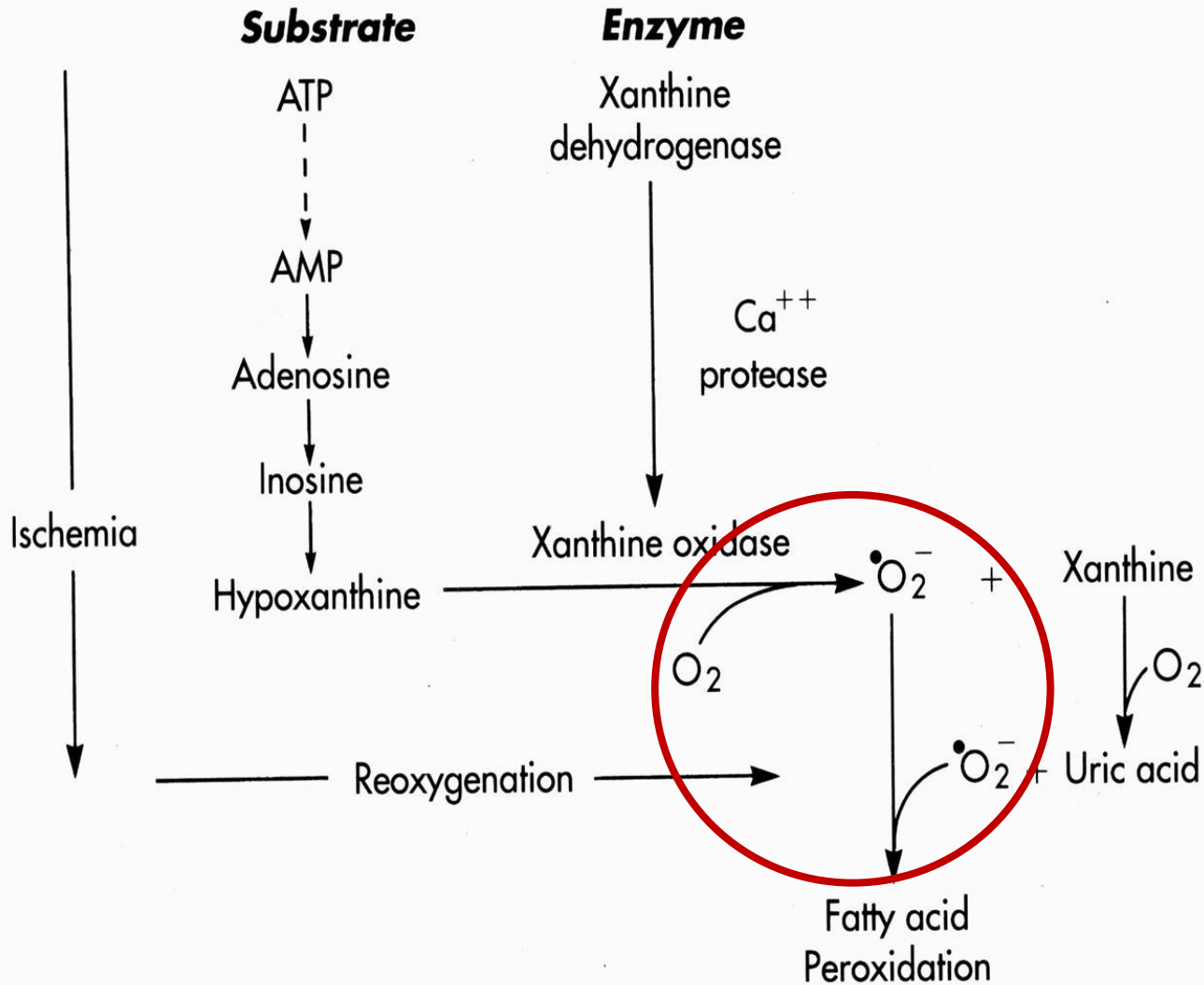
- YD döneminde ölüm (% 20-30)
- Yaşayanlarda kalıcı nörogelişimsel anomali (% 33-50)

**DOĞUM ODASI
YAKLAĐIMI**

Hiperoksi

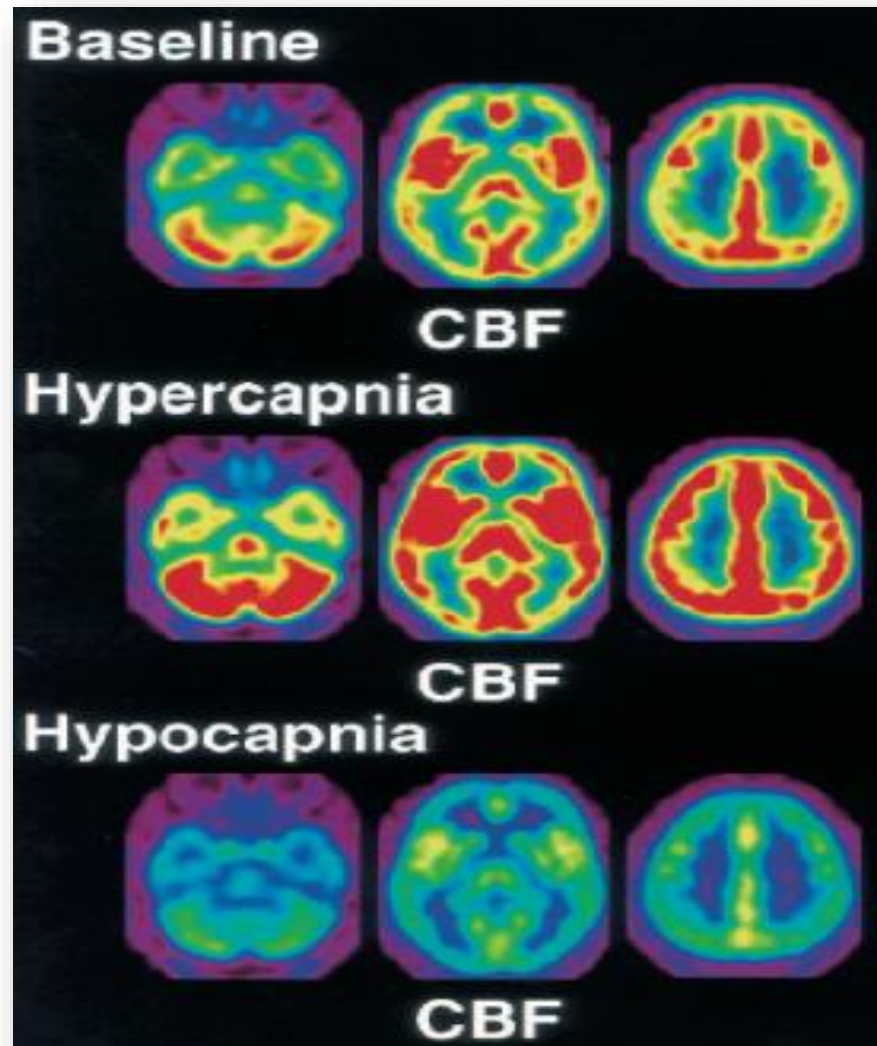

- Hiperoksi
- **Hipokarbi**
- Sıvı yükü
- Hipertermi

DİKKAT !

Serebral kan akımı

- Hiperoksi
- Hipokarbi
- **Sıvı yükü**
- Hipertermi

DİKKAT !

Sıvı yükü

Çoklu organ hasarı

ATN ABY / Uygunsuz ADH salınımı

Akciğer kompliyansı ↓

Pulmoner ödem

Hacim genişleticiler dikkatli kullanılmalı!

- Hiperoksi
- Hipokarbi
- Sıvı yükü
- **Hipertermi**

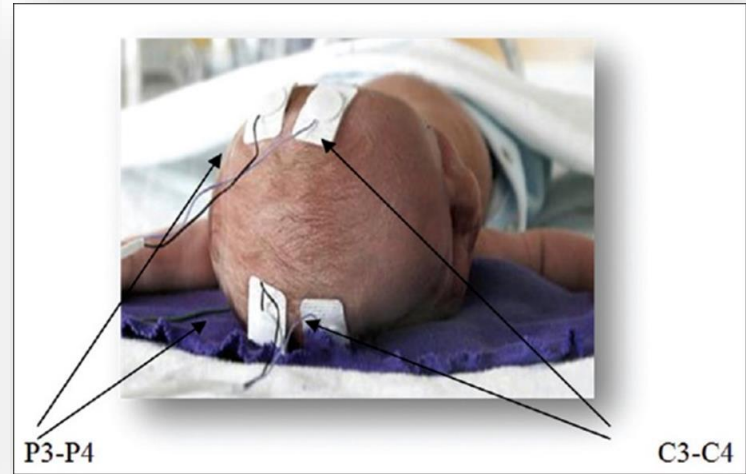
DİKKAT !

Doğum salonu donanımı

izlem için

- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi
- aEEG ve terapötik hipotermi olanağı

Nakil sırasında

- Uygun ventilasyon
- Damar yolu açıklığı
- Yeterli perfüzyon
- Vital bulguların izlemi
- İdrar çıkışı izlemi
- Pasif soğutma

Nakil sırasında pasif soğutma

HEDEF ISI 33-34 0C

Başlangıç rektal ısını kaydet

Cilt / Rektal / Ortam / Kuvöz ısını her 15 dk kaydet

Rektal ısı $< 33^{\circ}\text{C}$ ise battaniye /
çarşaf ört veya kuvöz
ısını 0.5°C artır.

Rektal ısı $> 34^{\circ}\text{C}$ ise ve
düşmüyorsa

Bebegin üzerinde bir ya da daha fazla
battaniye / çarşaf var mı?

EVET

HAYIR

Bir battaniye / çarşaf kaldır

Kuvöz ısını 0.5°C azalt

15 DAKIKA BEKLE

Vücut ısı 33°C altına düşürülmemeli

PATOGENEZ

Hipoksik-iskemik süreç

**“En iyi nöroprotektif strateji HİE’ye
sebeplanan durumların öngörülmesi
ve önlenmesi”**

Otoregülasyonun bozulması

Serebral arteriollerde basınç değişikliği
ve
CO₂ konsantrasyonuna verilen yanıtta
değişiklik

Otoregülasyon

Primer enerji yetmezliği

- Yüksek enerjili fosfat üretimi ↓
- Fosfokreatin ve beyin ATP konsantrasyonunda ↓
- Na⁺-K⁺ pompasında bozulma
- Nöronal membran depolarizasyonu
- Anaerobik metabolizma ve laktat ↑

Enzim aktivasyonu

Fosfolipaz
aktivasyonu

Hidrolize
membran
fosfolipidleri
araşidonik asit
salınımı

Glutamat
Oksidatif fosforilasyonda
ayrılma
Membran Na/K ATPaz
inaktivasyonu

Proteaz

Hücre iskeleti
proteinlerinin
degradasyonu

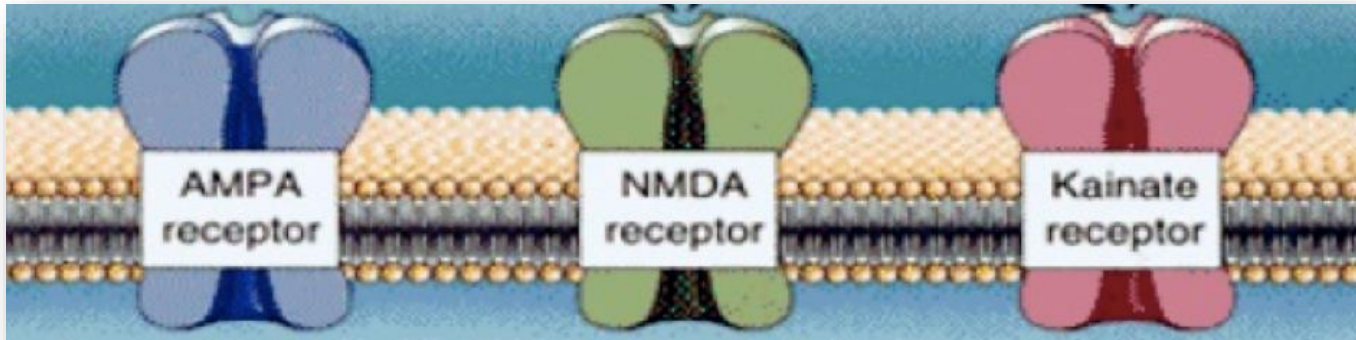
Siklooksijenaz
Ksantin
oksidaz
Lipooksijenaz

Araşidonik asit ve
prostoglandin
yapımı

Serbest radikal
oluşumu
Lipid
peroksidasyonu

**Primer
enerji
yetmezliği**

Latent faz

**Primer
enerji
yetmezliği**

Latent faz

**Sekonder
enerji
yetmezliği**

- **Kalsiyumun sitozolde birikimi, nitrik oksit ve serbest radikaller**
- **Mitokondriyal disfonksiyon**
- **İnflamatuvar sitokinler ve kaspaz aktivasyonu, apopitoz**
- **Nöronal ve glial hücre ölümleri**

Hipoksi-iskemi

Primer enerji yetmezliği

Reperfüzyon

Serebral metabolizmada
geçici düzelme

Sekonder enerji yetmezliği
(6-72 saat)

ZEDELENME

Erken
hücre
ölümü
(Nekrotik)

Gecikmiş
hücre
ölümü
(Apoptotik)

Sarnat - Sarnat

- **Bilinç düzeyi**
- **Kas tonusu**
- **Postür**
- **Tendon refleksler/klonus**
- **Miyoklonus**
- **Moro refleksi**
- **Pupiller**
- **Konvülsiyon**

Hafif

Orta

Ağır

Evre 1

Hiperalert

Normal

Normal

Hiperaktif

Var

Canlı

Midriyatik

Yok

Evre 2

Letarjik

Hipotonik

Fleksiyon

Hiperaktif

Var

Zayıf

Miyotik

Sık

Evre 3

Stupor, koma

Flask

Deserebre

Alınamaz

Yok

Alınamaz

Anizokorik

Deserebrasyon

Thomson Skoru

Belirti	0	1	2	3
Tonus	normal	hipertonik	hipotonik	flasit
Bilinç n	ormal	hiperalert	letharjik	komatöz
Nöbet	yok	< 3 günde	> 2 günde	
Postür	normal	fisting, çevirme	distal fleksiyon	deserebre
Moro	normal	parsiyel	yok	
Yakalama	normal	az	yok	
Emme	normal	az	yok	
solunum	normal	hiperventilasyon	apne	solunum desteği

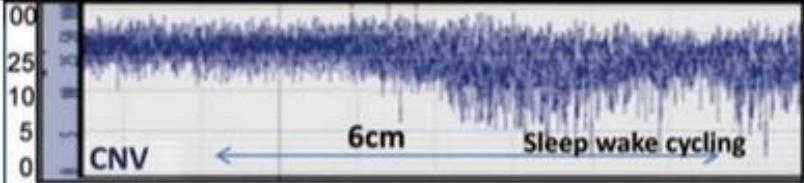

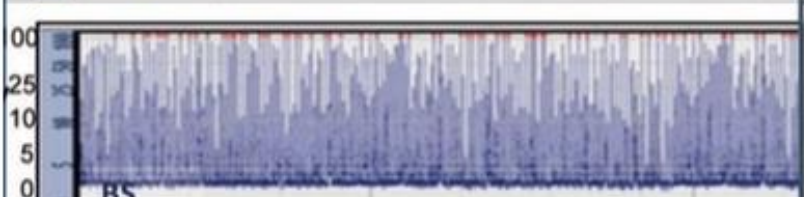
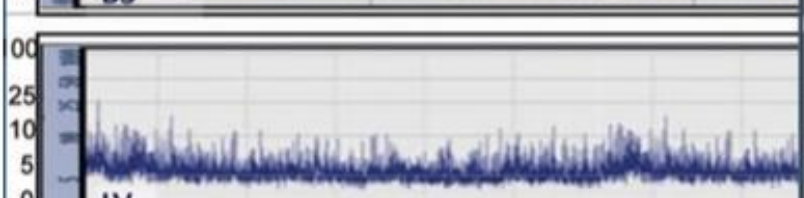
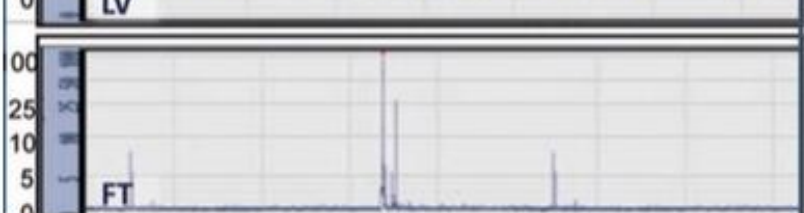
aEEG

P3-P4

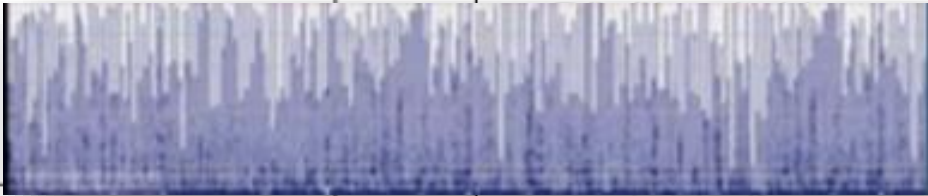
C3-C4

Voltaj sınıflaması		Patern sınıflaması
Normal trase alt çizgi 5 mV üzerinde , üst çizgi 10 mV üzerinde		CNV: Sürekli normal voltaj
Orta derecede anormal alt çizgi ≤ 5 mV, üst çizgi > 10 mV		DNV: Sürekli olmayan normal voltaj
		BS: Burst süpresyonu
İleri derecede anormal alt sınır < 5 mV		LV: Düşük voltaj
Üst sınır < 10 mV		FT: Düz trase, izoelektrik

Bulgu	Evre 1
Bilinç düzeyi	Hiperalert
Kas tonusu	Normal
Postür	Normal
Tendon refleksler/klonus	Hiperaktif
Miyoklonus	Var
Moro refleksi	Canlı
Pupiller	Midriyatik
Nöbetler	Yok
EEG bulguları	
Süre	24 saatten az
Sonuç	İyi

**Sıklıkla
normal
sonuçlanır**

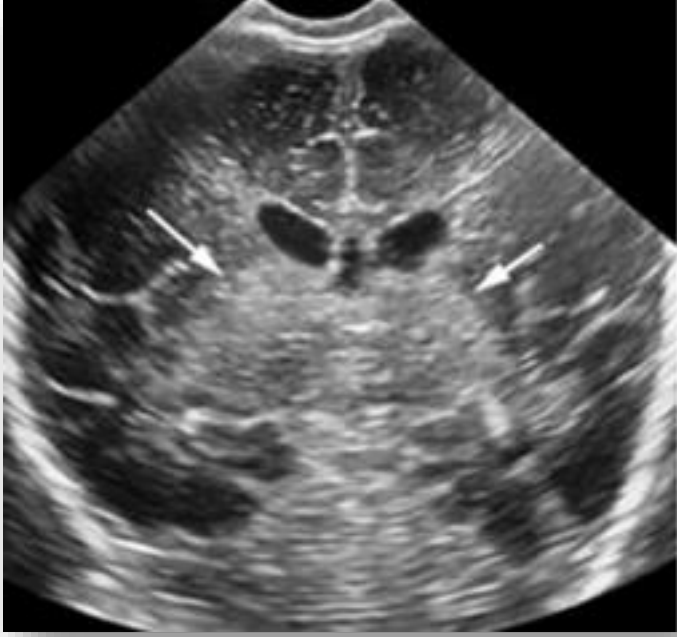
Bulgu	Evre 2
Bilinç düzeyi	Letarjik
Kas tonusu	Hipotonik
Postür	Fleksiyon
Tendon refleksler/klonus	Hiperaktif
Miyoklonus	Var
Moro refleksi	Zayıf
Pupiller	Miyotik
Nöbetler	Sık
EEG bulguları	
Süre	1-14 gün
Sonuç	Değişken

Motor ve bilişsel anormallik riski artmıştır (%20-40)

Bulgu		Evre 3
Bilinç düzeyi		Stupor,koma
Kas tonusu		Flask
Postür		Deserebre
Tendon refleksler/klonus		Alınamaz
Miyoklonus		Yok
Moro refleksi		Alınamaz
Pupiller		Anizokorik
Nöbetler		Deserebrasyon
EEG bulguları		
Süre		Birkaç gün-hafta
Sonuç		Ölüm veya ağır sekel

**Ölüm oranı
%75
Sağ
kalanların
%100'ünde
nörolojik
sekel
görülür**

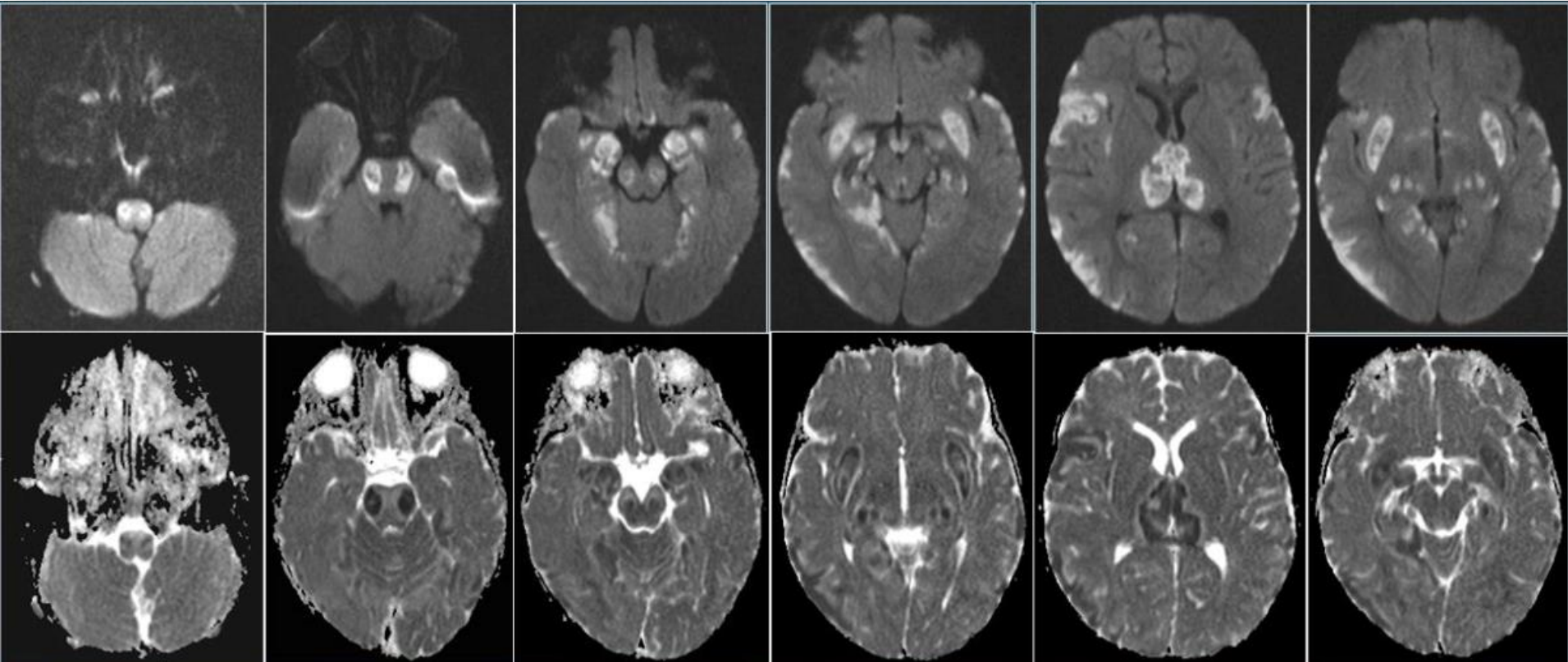
Nörogörüntüleme yöntemleri

Kranial USG

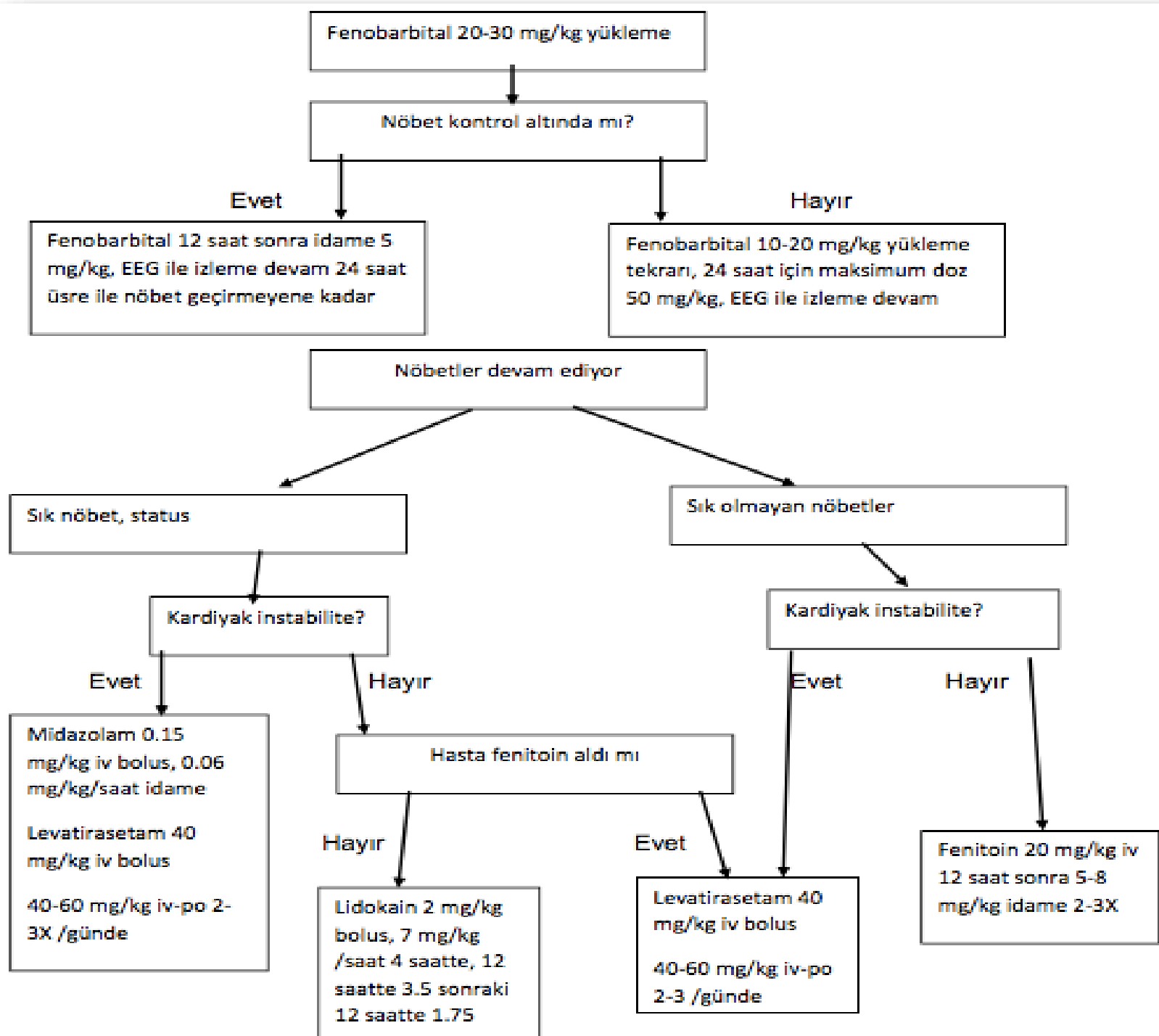
- Ekojenite anomalileri

Difüzyon MR

YAKLAŞIM

Hipoksik-iskemik süreç

Terapötik hipotermi

Selektif bař soğutma

Total vücut soğutma

Hip

Terapötik
pencere

- AKG p $\leq$
- 10. dk A
- Orta veya ağır ensefalopati bulguları

Erken
hücre
ölümü
(Nekrotik)

Sekonder enerji yetmezliği
(6-72 saat)

ZEDELENME

Gecikmiş
hücre
ölümü
(Apopitotik)

Hipotermi endikasyonları

- GY $\geq$ 36 ve PN yaş $\leq$ 6 saat
  - AKG pH $\leq$ 7.00 / BE $\leq$ -16 mmol/L
  - 10. dk. Apgar skoru $<$ 5 canlandırma devamı
  - Orta veya ağır ensefalopati bulguları
- pH veya BE değeri uygun (-) $\rightarrow$ + 2 bulgu
(Apgar skoru $\downarrow$ ve ensefalopati bulgusu)

NIH Public Access

Author Manuscript

Curr Treat Options Neurol. Author manuscript; available in PMC 2013 December 01.

Published in final edited form as:

Curr Treat Options Neurol. 2012 December ; 14(6): 608–619. doi:10.1007/s11940-012-0200-y.

Therapeutic Hypothermia for Neonatal Encephalopathy

Seetha Shankaran, MD

- **Ölüm ve IQ skoru < 70 kombine sonuç**
  - Kontrol: % 62, hipotermi: % 47
- **Ölüm**
  - Kontrol: % 48, hipotermi: % 28
- **Ciddi nörolojik sorun**
  - Kontrol: % 60, hipotermi: % 41

Cochrane
Library

Cochrane Database of Systematic Reviews

Cooling for newborns with hypoxic ischaemic encephalopathy (Review)

Jacobs SE, Berg M, Hunt R, Tarnow-Mordi WO, Inder TE, Davis PG

- **Orta- ağır HIE'de etkinliği kanıtlanmış bir tedavidir**

Hipoterminin yan etkileri

Cochrane
Library

Cochrane Database of Systematic Reviews

eri
zukluđu

Cooling for newborns with hypoxic ischaemic encephalopathy (Review)

Jacobs SE, Berg M, Hunt R, Tarnow-Mordi WO, Inder TE, Davis PG

- Bradkardi (Soğuk diürezisi)
- Trombositopeni

**YENİ
TEDAVİLER**

Ca Kanal blokörleri

- Flunarizine
- Nimodipine

Melatonin

- Antioksidan etki

Xenon

- N-metil-D-aspartat reseptörlerinin nöronal apoptozunu önler

Eritropoetin

- Direkt nörotropik etki
- Glutamat toksisitesine yatkınlığın azaltılması
- Antiapoptotik faktörlerin salınımı
- İnflamasyonun azaltılması
- NO zedelenmesinin azaltılması
- Direkt antioksidan etki

Glutamat salınımının inhibisyonu

- Baklofen
- Adenozin
- Adenozin agonistleri

Antiinflamatuvar

- Allopurinol
- IL1 blokörü
- TNF alfa blokörü

Kaspaz inhibitörleri

NMDA reseptör blokörleri

- Magnezyum
- Phencyclidine
- Dekstrometorfan
- Ketamin
- MK-801

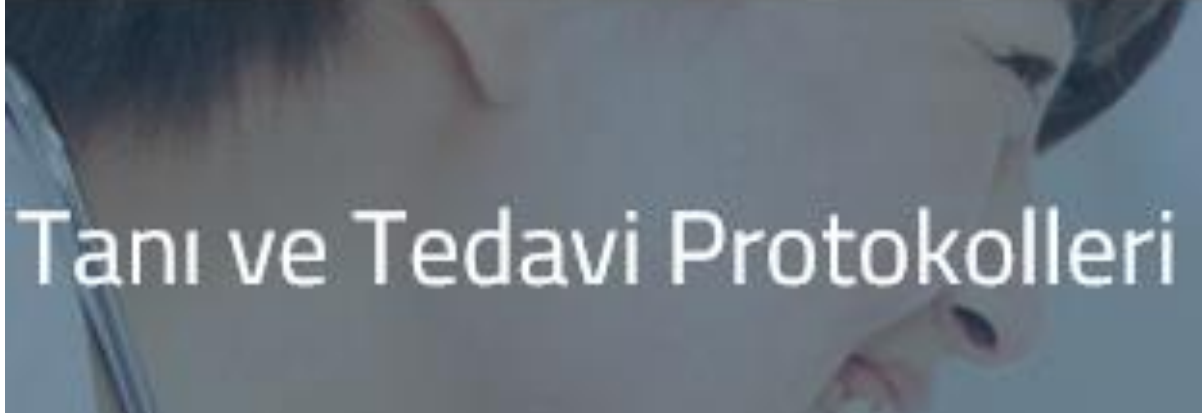
NOS inhibitör

- Nitroarginin

Kök hücre transplantasyonu

TÜRK NEONATOLOJİ
DERNEĞİ

NEONATAL ENSEFALOPATİ TANI VE TEDAVİ REHBERİ

Hazırlayanlar

Prof Dr Mete AKISÜ

Prof Dr Abdullah KUMRAL

Doç Dr F. Emre CANPOLAT

Doğum odasında asfiksi şüphesi olan bebek

Resusitasyon kurallarını uygula

Kan gazı al değerlendir

Tanı kriterleri uygun: Apgar düşük $pH < 7.0$,
BE: -16

Tanı kriterleri uygun değil
konsültan ile görüş

aEEG izlemine başla

Hipotermiye başla

Yakın vital bulgu

Kranial USG erken
dönemde yapılabilir

Klinik skorlama Sarnat&Sarnat
Thompson

Bradikardi,
hipotansiyon,
trombositopeni

Nöbeti varsa nöbet
tedavisi

Hematolojik ve biyokimyasal değerlere bak

72 saat hipotermide izle

Vücut ısısını yakın takip et
rektal ısı $33-34^{\circ}\text{C}$ olmalı
Isıtma sırasında $0.5-1^{\circ}\text{C}/\text{saatten}$
daha hızlı ısıtma

İleri solunum desteği,
iNO, surfaktan, HFO
ve gerekli ileri destek
tedaviler ve
yöntemler